

Till Justitiedepartementet  
[ju.remissvar@regeringskansliet.se](mailto:ju.remissvar@regeringskansliet.se)  
Kopia till: [ju.da@regeringskansliet.se](mailto:ju.da@regeringskansliet.se)

## Stärkt skydd för domstolarnas och domarnas oberoende (SOU 2025:56 )- JU 2025/01097

### Inledning

Östersunds tingsrätt har tagit del av utredningens förslag och övervägt dessa främst med utgångspunkt i de intressen som domstolen har att beakta.

Tingsrätten **instämmer** i utgångspunkten att det finns anledning att ändra perspektiv på ansvarsutkrävande av ordinarie domare så att det i första hand ses som en konstitutionell fråga och att i konsekvens därmed vissa ändringar görs i det materiella regelverket avseende ansvarsutkrävande för ordinarie domare. Vad gäller nu aktuell utredning **tillstyrker** tingsrätten därför i huvudsak dess förslag men vill särskilt kommentera följande.

### Rättegångskostnader (avsnitt 6.3.5)

Avseende ersättning för rättegångskostnader har utredningen bedömt att det är rimligt att sådan inte ska utgå i ärenden om läkarundersökning. Detta är emellertid ärenden av stor vikt för den enskilde. Det är inte bara integritetskränkande att bli ålagd att genomgå en läkarundersökning, utan det kan också i ett senare led leda till allvarliga konsekvenser för den enskilde domaren i form av avstängning eller avsättning. Därtill bör behovet för den enskilde domaren att ställa ombud i just dessa ärenden kunna antas vara högre än i andra ärenden av enklare slag just på grund av sjukdom eller annat jämförligt förhållande. Om en prövning utmynnar i att det inte finns skäl att besluta om skyldighet att genomgå läkarundersökning till exempel för att det aktuella förhållandet inte medfört att den enskilde domaren inte har

fullgjort sina arbetsuppgifter tillfredsställande bör det därför finnas möjlighet att få ersättning för rättegångskostnader. För en sådan ordning talar också att endast kostnader som varit skäligen påkallade för tillvaratagande av en parts rätt ska ersättas enligt 18 kap. 8 § rättegångsbalken.

Angående särskilda omständigheter som talar emot rätt till lön och andra förmåner under avstängning (avsnitt 7.4.2)

Enligt förslaget ska lön och andra förmåner få hållas inne under den tid en ordinarie domare är avstängd endast om det finns särskilda skäl för det. I utredningen uttalas att med särskilda skäl bör i första hand förstås sådana omständigheter som objektivt sett talar för att systemet missbrukas. Tingsrätten ifrågasätter hur Domaransvarsnämnden ska kunna komma fram till att omständigheter objektivt sett talar för ex. överklagande i syfte enbart att komma i åtnjutande av lön och andra förmåner utan att göra en förhandsbedömning av möjligheterna för den enskilde domaren att nå framgång med sitt överklagande. Därtill ska Domaransvarsnämnden göra en sådan bedömning i mål eller ärenden som nämnden själv redan fällt avgörande i. Det är inte en önskvärd ordning. Om man går vidare med förslaget går det också att ifrågasätta om det inte också finns andra exempel på när särskilda skäl föreligger än de som tas upp i betänkandet, till exempel om en domare skulle bli avstängd för att denne är häktad misstänkt för ett grovt brott.

#### Övriga synpunkter

Tingsrätten noterar att utredningen lyft fram problem med vissa förslag, till exempel den föreslagna ordningen avseende åtalsanmälan. Även i de särskilda yttrandena har problem med delar av förslagen lyfts fram. Tingsrätten vill särskilt framhålla att dessa synpunkter ger skäl till fortsatta överväganden i den fortsatta beredningen av ärendet.

---

I detta yttrande har lagmannen Anders Erlman, chefsrådmannen Marit Åkerblom och ställföreträdande chefsrådmannen Lars Nyberg deltagit. Föredragande har varit tingsfiskalen Frida Bäckman.